

Stloukal, Milan

Mezinárodní symposium o antropologii středověku

Archaeologia historica. 1986, vol. 11, iss. [1], pp. 524-525

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/139654>

Access Date: 04. 10. 2024

Version: 20241004

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

na Slovensku. Zasadnutie otvoril Š. Kazimír, predseda Komisie pre numizmatiku pri AÚ SAV.

Historický rámec skúmaného obdobia vykreslili referáty R. Marsinu „Politický vývoj na Slovensku od konca 10. do začiatku 14. storočia“ a M. Kučeru „Hospodárske premeny Slovenska v 10.–13. storočí“. Tovarovo-peňažným vzťahom v období denárovej meny sa venoval Š. Kazimír. Prehľad problematiky arpádovského mincovníctva priniesol referát J. Hunku. L. Nemeškal rozoberal otázky českej a uhorskej mincovej výroby v 13. storočí a jej vzťah k európskemu vývoju. Prednáška J. Hlinku priniesla historicko-numizmatickú analýzu nálezov mincí z 11.–zač. 14. storočia na Slovensku. Nálezom cudzích mincí v slovenských nálezoch venovala pozornosť E. Kraskovská, nálezom byzantských mincí A. Fiala. Nálezy uhorských mincí denárovej meny v Čechách hodnotila J. Hásková, ktorá poukázala na ich malý počet. Referát J. Šmerdu o nálezoch týchto mincí na Morave upozornil na veľkú koncentráciu ražieb Štefana I. Blok prednášok o nálezoch arpádovských mincí zo Slovenska priniesol v referáte M. Hanuliaka hodnotenie mincí v hrobch 11.–13. storočia, M. Rejholcová prezentovala paletu nálezov z pohrebiska v Čakajovciach a T. Nešporová spracovala staršie nálezy z pohrebiska na Skalke pri Trenčíne a z Trenčianskeho hradu. T. Štefanovičová poukázala na rôzne aspekty významu nálezov mincí pre archeologické bádanie. Otázkami ikonografie arpádovských mincí sa zaoberal J. Hlinka a z hľadiska heraldického, predovšetkým štátneho znaku, hodnotil ikonografiu týchto mincí J. Novák. Na orientálne vplyvy na arpádovských minciach upozornila J. Štěpková.

Prednášky na vysokej odbornej úrovni priniesli veľa nových pohľadov nielen na hodnotenie arpádovského mincovníctva, ale najmä na celkový politický a hospodársky vývoj tohto obdobia. Zasadnutie sa konalo vo veľmi dobrom, priateľskom pracovnom ovzduší, v ktorom boli prednášky podnetom pre živé a užitočné diskusie. Referáty prednesené na kolokviu budú publikované v samostatnom zborníku.

TATIANA ŠTEFANOVIČOVÁ

Mezinárodní sympozium o antropologii středověku

Ve dnech 30. září až 4. října se sešlo v Národním muzeu v Praze mezinárodní sympozium, které bylo věnováno antropologii středověku. Sympozium uspořádalo antropologické oddělení Přírodovědeckého muzea na vyzvání pracovní skupiny evropských antropologů, která už pořádala tři sympozia, na nichž se hovořilo o antropologii různých pravěkých období. Nejdříve to byla antropologie neolitu v r. 1965 v Mohuči, pak v Sils-Maria ve Švýcarsku antropologie doby bronzové v r. 1978 a v roce 1982 opět Mohuč se sympoziem věnovaným etnogenezi evropských národů. Iniciátorkou všech těchto setkání byla prof. dr. I. Schwidetzky z Mohuče, která byla také čestným hostem pražského zasedání. Sympozia se účastnilo celkem 15 zahraničních hostů ze 6 evropských zemí, další tři badatelé se nemohli osobně zúčastnit, ale poslali své referáty pro otištění. Hojná byla účast domácích antropologů, archeologů, historiků a demografů. Na sympoziu bylo předneseno 26 referátů, z nichž upozorňujeme zejména na tyto referáty:

J. Polišenský (Praha), Anthropology and history: the past and the present.
W. Meyer (Basel), Statussymbole – sichtbare Zeichen der Standeszugehörigkeit.
F. W. Rösing (Ulm), I. Schwidetzky (Mainz), Soziale Differenzierungen bei mittelalterlichen Bevölkerungen, Aussagen des Skelettmaterials.

- E. Vlček (Praha), Biologie und Genetik der Přemyslieden Dynastie (9.–11. Jh.).
 O. Soudský, M. Stloukal (Praha), Comparison of several old Slavonic populations.
 A. Bach (Jena), Bevölkerungsgruppen im deutsch-slawischen Kontaktgebiet.
 N. I. Xirotiris (Xanthi), Die slawische Wanderung in Südosteuropa, Eine anthropologische Analyse.
 M. Thurzo (Bratislava), On the anthropological evidence of the presence of Avars in Slovakia in the 7th–8th centuries A. D.
 E. Maur (Praha), Sterblichkeit in den böhmischen Ländern im 14. Jahrhundert.
 J. Piontek, M. Kaczmarek (Poznań), Ethnogenesis and paleodemography: a case of the medieval Slav populations.
 M. Stloukal (Praha), Paläodemographie der altslawischen Begräbnisstätten, Feststellungen und Probleme.
 J. Gladkowska-Rzeczycka (Gdańsk), Paleopathology of Middle Ages population in Europe.
 H. Hanáková, M. Stloukal (Praha), The health-condition of set to teeth of old Slavonic populations.

V programu symposia byla také prohlídka výstavy „Člověk před tisícem let – Antropologie Starých Slovanů“, která je uspořádána v Hollareu hlavní budovy Národního muzea.

I když nebyla příliš omezována doba pro přednes jednotlivých referátů, přece zbylo ještě mnoho času na obsáhlé diskuse, při nichž zahraniční antropologové zejména oceňovali přítomnost specialistů z jiných oborů. Konfrontace antropologických, archeologických a historických poznatků byla velmi hojná a přesáhla i do přestávek a společenských setkání. Všechny referáty budou vydány v samostatném čísle Sborníku Národního muzea v Praze.

MILAN STLOUKAL

Zasedání moravské části IRB pro využití geofyziky v archeologii

Ve dnech 5.–7. února 1985 se uskutečnilo v Mokřinkách u Opavy každoroční výroční zasedání moravské části IRB AÚ ČSAV v Brně a v Praze, Geofyzika, n. p., Brno a PřF UK v Praze pro využití geofyzikálních a dalších přírodovědných metod v archeologii. Třídenní jednání si kladlo za cíl zhodnotit činnost IRB za uplynulé období, upřesnit plán akcí v roce 1985 a rámcově stanovit hlavní úkoly na období 1986–1990. Na zasedání byly předneseny zprávy o činnosti jednotlivých sekcí, v níž spočívá těžiště práce brigády, a to jmenovitě sekce geofyzikální, chemické, metalurgické, letecké prospekce, výzkumu těžby rudných a nerudných surovin v pravěku a středověku a severomoravské skupiny. Zprávy přednesli dr. V. Hašek, CSc., dr. L. Págo, dr. V. Grolich, ing. M. Bálek, dr. A. Přichystal, CSc. a dr. J. Pavelčík, CSc.

O vlastních geofyzikálních průzkumech v roce 1984 informoval přítomné dr. V. Hašek, CSc. Raného až vrcholně středověkého období se týkaly akce prováděné na „Petrově louce“ u Strachotína (okr. Břeclav), kde bylo sledováno velkomoravské až středověké osídlení, které je podle ověření následným archeologickým výzkumem charakterizováno zahloubenými sídelními a dalšími sídlištními objekty (zásobní jámy atd.). Dále byly měřeny železářské objekty u Lažánek (okr. Brno-venkov), rámcově pocházející z raného až vrcholného středověku. Metodicky velmi zajímavé výsledky přineslo měření na zámku v Brtnici (okr. Jihlava), kde se v kombinaci se stavebně historickým průzkumem podařilo doplnit obraz sta-